

Handläggare
Marie Björkman
Telefon: 08-50836265**Till**
Äldrenämnden
16 december 2025

Remiss av Mer relevant än någonsin. Biblioteksplan för Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/1249.

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av *Mer relevant än någonsin - biblioteksplan för Stockholms stad* (dnr KS 2025/1249) och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Varje kommun och region ska enligt bestämmelser i bibliotekslagen (2013:81) anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet. Stockholms stads nuvarande biblioteksplan gäller under perioden 2022 - 2025 och en ny plan behöver därför antas.

Äldreförvaltningen har beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget *Mer relevant än någonsin - biblioteksplan för Stockholms stad*. Förslaget bygger vidare på den föregående biblioteksplanen och utgår ifrån en bred datainsamling där användare, icke-användare, medarbetare, samarbetspartners och andra samhällsaktörer har deltagit. Den föreslagna biblioteksplanen innehåller fyra strategiska förflyttningar som pekar ut riktningen för de kommande fyra åren.

Äldreförvaltningen bedömer att planen och de fyra föreslagna inriktningarna är relevanta och i linje med biblioteksverksamhetens uppdrag nu och framåt. Målgrupperna, som regleras i bibliotekslagen, är också relevanta. Utifrån inriktningen i det stadsgemensamma styrdokumentet *Handlingsplan för en åldersvänlig stad* (dnr KS 2025/524) bör dock äldres perspektiv lyftas fram tydligare då det är stor målgrupp som kommer att öka under kommande decennier.

Bakgrund

Varje kommun och region ska enligt bestämmelser i bibliotekslagen (2013:81) anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Äldreförvaltningen
FörvaltningschefÄlvsjö stationsgata 21.
Box 4
125 21 Älvsjö
Växel 08-50836200
Fax
aldreforvaltningen@stockholm.se
start.stockholm

Stockholms stads nuvarande biblioteksplan gäller under perioden 2022 - 2025 och en ny plan behöver därför antas.

Den föreslagna planen *Mer relevant än någonsin - biblioteksplan för Stockholms stad* - bygger vidare på föregående biblioteksplan och utgår från en bred datainsamling där användare, icke-användare, medarbetare, samarbetspartners och andra samhällsaktörer har deltagit. Kulturnämnden har godkänd förslaget vid sammanträde den 30 september år 2025 och samtidigt beslutat att hemställa ärendet till kommunfullmäktige. Den föreslagna planen omfattar inte skolbiblioteksverksamheten, som hanteras i särskild ordning.

Äldrenämnden är en av flera instanser som får lämna yttrande till kommunstyrelsen senast den 22 december 2025.

Ärendet

Målgrupp

I bibliotekslagen slås fast att folkbiblioteken är till för alla, men att särskild uppmärksamhet ska ägnas åt fyra prioriterade målgrupper:

- Personer med funktionsnedsättning.
- Nationella minoriteter.
- Personer med annat modersmål än svenska.
- Barn och ungdomar.

Fyra strategiska förflyttningar

Förslaget till ny biblioteksplan innehåller en beskrivning av fyra strategiska förflyttningar som pekar ut riktningen för de kommande fyra åren. Inriktningarna beskrivs kortfattat nedan:

Från bokryggar till levande litteratur

Den strategiska förflyttningen innebär att biblioteket ska lyfta och synliggöra sina samlingar. Det förutsätter såväl ökat utrymme som nya arbetssätt. Exempelvis genom att visa upp litteratur, knyta an till händelser i omvärlden, koppla ihop nya böcker med gamla.

Målet är mötet mellan bok och människa och att nyttjandet av beståndet och den totala utlåningen ska öka markant. Inom denna inriktning ingår också att biblioteken ska gå från många lokala biblioteksbestånd till en gemensam boksamling, vilket möjliggörs bland annat genom en modern logistikkedja liknande e-handels och översyn av lånevillkor.

Från kopieringsrum till samhällsviktig verksamhet

Den strategiska förflyttningen innebär att biblioteken ska säkerställa medborgarservice och demokratisk samhällsvägledning inom biblioteket, exempelvis genom att bättre använda biblioteksrummet

och digitala kanaler för infrastruktur och vägledning samt samarbete med stadsdelar, näringsliv och civilsamhälle.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Biblioteket ska, som ett komplement till de lokala biblioteken, vidareutveckla nodbibliotek i varje stadsdelsområde. Detta görs genom att rusta och utveckla större bibliotek som redan har ett stort upptagningsområde och genom att skapa nya där det behövs. Det görs också genom att öka tillgänglighet och öppettider på de lokala biblioteken.

Från erbjudande till delaktig upplevelse

Den fjärde strategiska förflyttningen handlar om

- förbättrade möjligheter till medskapande för bibliotekets användare,
- ett tydligt värdskap och ett välkomnande bemötande,
- attraktiva och moderna digitala tjänster, och nödvändiga och rumsliga förbättringar och välkomnande entréer.

Avgränsning

Biblioteksplanen för Stockholms stad kompletteras av en skolbiblioteksplan för att täcka hela det kommunala skolväsendet. Skolbiblioteksplanen tas fram av utbildningsförvaltningen i samarbete med förskoleförvaltningen och kulturförvaltningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 10 december år 2025. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 9 december år 2025 och det för socialnämndens, äldre-nämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 4 december år 2025.

Jämställdhetsanalys

Förslagen i remissvaret är könsneutralt utformade och förväntas inte få några negativa konsekvenser för jämställdheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den nuvarande biblioteksplanen gäller till och med år 2025 varför en ny biblioteksplan behöver antas. Det föreliggande förslaget *Mer relevant än någonsin - biblioteksplan för Stockholms stad* bygger vidare på den föregående biblioteksplanen och utgår ifrån en bred datainsamling där användare, icke-användare, medarbetare, samarbetspartners och andra samhällsaktörer har deltagit.

Äldreförvaltningen ställer sig sammanfattningsvis positiv till förslaget till ny biblioteksplan och delar uppfattningen att

biblioteksverksamhetens roll som samhällsaktör behöver värnas och utvecklas.

Förvaltningen anser att de strategiska förflyttningarna är relevanta och väl svarar mot den målsättning som biblioteksverksamheten har.

Biblioteksverksamhetens målgrupper beskrivs i bibliotekslagen. Även om gruppen äldre inte anges specifikt, är det en stor målgrupp som kommer att bli allt större under de kommande decennierna och förvaltningen vill därför framhålla att äldre är en grupp som kan behöva beaktas särskilt, framför allt de närmare 6 000 personer som bor i särskilt boende och som inte kan nå bibliotekens utbud.

På sidan 18 i handlingsplanen beskrivs samarbetet med volontärverksamhet och civilsamhället, vilket är positivt. Förvaltningen anser att det vore positivt att om möjligt komplettera med även den äldre målgruppen och personer med funktionsnedsättning mer specifikt.

Äldreförvaltningen vill i sammanhanget hänvisa till *Handlingsplan för en åldersvänlig stad* (dnr KS 2025/524), där två av inriktningarna är att öka den digitala kompetensen och delaktigheten samt att utveckla möjligheten att delta i aktiviteter. Här har biblioteken en viktig funktion, inte minst genom tillgängligheten i stadsdelarna.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen av *Mer relevant än någonsin – biblioteksplan för Stockholms stad* och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Mer relevant än någonsin – Biblioteksplan för Stockholms stad, bilaga 1 från remiss dnr KS 2025/1249.
2. Tjänsteutlåtande från kulturnämnden, dnr KUL 2025/361.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2025-12-02